

Nota van wijziging

2022-2026

Inhoud

Inhoud.....	2
Inleiding	3
Financieel perspectief 2022-2026	3
Bijlagen	6

Inleiding

Na het aanbieden van de conceptbegroting 2023-2026 en de 2e tussentijdse rapportage 2022 hebben zich enkele ontwikkelingen voorgedaan die leiden tot een actualisatie van de gemeentebegroting. Jaarlijks ontvangt de gemeente, kort na de behandeling van de Miljoenennota op Prinsjesdag, een belangrijke publicatie van het Rijk die van invloed is op de gemeentelijke begroting. Het betreft de septembercirculaire gemeentefonds. De financiële effecten konden daardoor, evenals in voorgaande jaren, niet meer worden verwerkt in de programmabegroting en de 2e tussentijdse rapportage van 2022.

Het is gebruikelijk om de financiële effecten van actuele ontwikkelingen in het gemeentefonds te verwerken in de Nota van wijziging. Ook de overgehevelde budgetten van 2022 naar 2023, die in de 2e tussentijdse rapportage zijn gemeld, worden via deze nota in de begroting verwerkt. Daarnaast wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve Ondergrondse hoogspanningskabels te vormen.

Financieel perspectief 2022-2026

In onderstaande tabel is te zien welke mutaties (per saldo) een effect hebben op de begroting 2022 en de ontwikkeling van het meerjarenperspectief 2023-2026. Het structureel begrotingssaldo ziet er dan als volgt uit.

Financiële samenvatting	2022	2023	2024	2025	2026
Programmabegroting 2022 / 2023-2026	3.887	-3.336	-294	6.784	-3.518
Mutaties Nota van wijziging 2022-2026					
1. Septembercirculaire / Algemene uitkering	1.039	2.851	3.547	1.855	3.421
2. Doorschuiven activiteiten vanuit 2022	0	0	0	0	0
3. Overige ontwikkelingen	-2.456	1.110	1.110	0	0
Totaal mutaties Nota van wijziging 2022-2026	-1.417	3.961	4.657	1.855	3.421
Totaal t/m Nota van wijziging 2022-2026	2.470	625	4.363	8.639	-97
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	12.279	4.324	1.552	60	0
Structureel begrotingssaldo	14.748	4.949	5.915	8.699	-97

Bedragen x € 1.000

De bovenstaande tabel wordt hierna verder toegelicht.

1. Septembercirculaire gemeentefonds / Algemene uitkering

De belangrijkste ontwikkelingen in de septembercirculaire voor 2023-2026 die nog niet in de begroting zijn verwerkt zijn:

- Actualisatie van de accressen vanaf 2023 tot en met 2026 op basis van de regels van de huidige normeringmethodiek.
- In 2026 is sprake van een eenmalige rijksbijdrage van landelijk € 1 miljard. Voor Leidschendam-Voorburg is dit afgerond een aanvulling van € 3,7 miljoen.
- Voorschot onderschrijding BTW-compensatiefonds (BCF) plafond 2022 van € 1,3 miljoen.
- Er worden een beperkt aantal taakmutaties doorgevoerd, de energietoeslag is de grootste. Vooruitlopend op de circulaire is bij de 2e tussentijdse rapportage reeds rekening gehouden met deze inkomsten.

Een nadere toelichting is opgenomen in de bijlage.

Uitkering gemeentefonds	2022	2023	2024	2025	2026
Septembercirculaire	143.914	145.270	146.171	147.441	137.599
Stand Turap 2022 / Begroting 2023-2026	142.789	140.693	140.941	144.052	132.644
Mutatie inkomsten	1.125	4.577	5.230	3.389	4.955
Mutaties lasten in begroting voor:					
Stelpost Loon- en prijsontwikkeling	-	1.534	1.534	1.534	1.534
Inburgering	86	192	149	-	-
Mutatie lasten	86	1.726	1.683	1.534	1.534
Effect begrotingssaldo	1.039	2.851	3.547	1.855	3.421

bedragen * € 1.000

2. Doorschuiven activiteiten vanuit 2022

Conform besluit uit de 2e tussentijdse rapportage 2022 is een aantal budgetten met bijbehorende activiteiten overgeheveld van 2022 naar 2023.

Er is per saldo geen effect op het begrotingsresultaat omdat de aframing in 2022 en onttrekking in 2023 via de algemene reserve vrij besteedbaar loopt.

In de 2^e tussentijdse rapportage 2022 zijn de betreffende activiteiten nader toegelicht. Hieronder wordt volstaan met het noemen van de activiteiten en bedrag waar het om gaat:

Omschrijving onderwerp	Bedrag x € 1.000
75 Jaar vrijheid en tentoonstelling George Maduro	86
Doorontwikkeling LV	802
De Tureluur	310
Deelauto's in de openbare ruimte	150
Julianabaan	150
Hervormingsagenda jeugd	149
Inzet TONK-middelen	200
Koningin Julianaweg (KJ) 44	65
Welzijns gesprek	550
Wet Breed offensief arbeidsbeperkten	29
Herenstraat 40-42 en omgeving	530
Omgevingswet	400
Totaal	3.421
Onttrekking in 2023 aan de algemene reserve vrij besteedbaar	-3.421
Per saldo	0

bedragen * € 1.000

3. Overige ontwikkelingen

2022 – Ondergrondse hoogspanningskabels

In de begroting 2022- 2025 zijn incidentele middelen geraamd voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels. Omwille van de lange doorlooptijd (minimaal 5 jaar), de omvang van het incidentele budget (ruim € 3 miljoen) en de onduidelijkheid over wanneer welke kosten voor rekening van de gemeente komen wordt voorgesteld om een nieuwe bestemmingsreserve "Ondergrondse hoogspanningskabels" in te stellen. Op basis van nadere afspraken met TenneT zullen voorstellen aan de raad gedaan worden om de benodigde middelen ten laste van deze bestemmingsreserve beschikbaar te stellen.

Energiearmoede

Mensen en organisaties kampen met hoge energieprijzen. Dit heeft zijn weerslag op de sociaaleconomische armlaag van mensen en de mogelijkheden van organisaties. Gesproken wordt van toenemende armoede onder mensen en druk op organisaties.

De kwetsbaarheid bij zowel organisaties en inwoners wordt steeds groter. Ook de coronacrisis ijlt nog na.

De kwestie hoe om te gaan met de gevolgen van de hoge energieprijzen bij kwetsbare inwoners en organisaties in Leidschendam-Voorburg is een groot punt van aandacht de komende tijd. Momenteel wordt een plan uitgewerkt om op de korte termijn de energiearmoede aan te pakken. Dit plan richt zich specifiek op de reductie van energieverbruik voor kwetsbare inwoners en het ondersteunen van de inwoners die in betalingsproblemen komen. Andere noodzakelijke financiële steun aan inwoners en organisaties in de gemeente is afhankelijk de uitwerking van maatregelen door de Rijksoverheid. Het beleid van de gemeente zal hierop aansluiten.

Aanpassing BUIG-budgetten (Participatiewet) 2022

De gemeente ontvangt een BUIG-budget om de bijstandsuitkeringen uit te voldoen (Algemene bijstand, IOAW, IOAZ en Bbz). Dit budget wordt drie keer per jaar bijgesteld. Het definitief budget is begin oktober 2022 neerwaarts bijgesteld ten opzichte van het voorlopig budget.

De (negatieve) bijstellingen zijn gedaan aan de hand van de (landelijk) lagere uitgaven 2021 en de gunstigere economische ontwikkelingen die zorgen voor veel werkgelegenheid.

Voor de gemeente Leidschendam-Voorburg betekent deze bijstelling dat het definitief budget € 236.000 lager uitvalt dan het voorlopig budget voor 2022.

De prijs- en volume effecten voor 2023 moeten nog berekend worden.

Conclusie meerjarenperspectief 2022-2026

Structureel begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025	2026
Programmabegroting 2022 en 2023-2026	13.946	2.098	2.368	6.844	-3.518
Mutaties Nota van wijziging 2022-2026	803	2.851	3.547	1.855	3.421
Structureel begrotingssaldo	14.748	4.949	5.915	8.699	-97

Bovengenoemde begrotingsaanpassingen leiden tot een verbetering van het structureel begrotingssaldo. Voorgesteld wordt de financiële gevolgen van de Nota van wijziging voor het meerjarenperspectief 2022-2026 middels bijgevoegde begrotingswijziging te verwerken in de begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2026.

Risico's en weerstandsvermogen

Op basis van de informatie bekend bij het opstellen van deze Nota van Wijziging zijn er geen nieuwe risico's geïdentificeerd of zijn er (significante) wijzigingen op reeds bestaande risico's bekend om het beschikbare weerstandsvermogen aan te passen.

Bijlagen

Bijlage 1: Gemeentefonds

Bijlage bij de Nota van wijziging: Toelichting ontwikkelingen gemeentefonds

De septembercirculaire 2022 geeft de financiële vertaling van de effecten van de Miljoenennota 2022 naar het gemeentefonds.

In onderstaande tabel zijn de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2022 voor de gemeente Leidschendam-Voorburg samengevat weergegeven. Daarbij is de raming van de septembercirculaire afgezet tegen de raming van de inkomsten gemeentefonds inclusief de mutaties tot en met de 2e Turap 2021 en Programmabegroting 2023-2026. Deze raming is gebaseerd op de Meicirculaire 2022 en de wijzigingen die aanvullend in de begroting zijn verwerkt. Dit gaat om de energietoeslag, de invoering omgevingswet, de aanpassing van de stelpost Jeugd en het laten vervallen van de stelpost onderuitputting Rijk.

Uitkering gemeentefonds	2022	2023	2024	2025	2026
Septembercirculaire	143.914	145.270	146.171	147.441	137.599
Stand Turap 2022 / Begroting 2023-2026	142.789	140.693	140.941	144.052	132.644
Mutatie inkomsten	1.125	4.577	5.230	3.389	4.955
Mutaties lasten in begroting voor:					
Stelpost Loon- en prijsontwikkeling	-	1.534	1.534	1.534	1.534
Inburgering	86	192	149	-	-
Mutatie lasten	86	1.726	1.683	1.534	1.534
Effect begrotingssaldo	1.039	2.851	3.547	1.855	3.421

*bedragen * € 1.000*

De belangrijkste ontwikkelingen in de septembercirculaire:

- De accressen vanaf 2023 tot en met 2026 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de huidige normeringmethodiek.
- In 2026 is sprake van een eenmalige rijksbijdrage van landelijk € 1 miljard. Voor Leidschendam-Voorburg is dit afgerond een aanvulling van € 3,7 miljoen.
- Voorschot onderschrijding BTW-compensatiefonds (BCF) plafond 2022 van € 1,3 miljoen.
- Er worden een beperkt aantal taakmutaties doorgevoerd, de energietoeslag is de grootste. Vooruitlopend op de circulaire is bij de 2^e Turap reeds rekening gehouden met deze inkomsten.

Per saldo zorgen deze ontwikkelingen de komende jaren voor een toename van de inkomsten uit het gemeentefonds, met een relatieve uitschieter in 2026 doordat er eenmalig € 1 miljard is toegevoegd aan het gemeentefonds. Een deel van deze extra inkomsten houden verband met de verwachting dat de gemeenten ook extra kosten zullen maken. Ten opzichte van de meicirculaire loopt de gehanteerde loon- en prijsindex verder op. Dit levert extra inkomsten op maar de gemeente zal ook rekening moeten houden met de doorwerking van deze loon- en prijsontwikkelingen, als gevolg van o.a. de stijgingen van de energietarieven en grondstofprijzen. Per saldo leiden de extra inkomsten en de te verwachten extra lasten tot een verbetering van het reëel structureel begrotingssaldo.

Nadere toelichting op de mutaties septembercircularre:

Uitkering gemeentefonds	2022	2023	2024	2025	2026
Septembercircularre	143.914	145.270	146.171	147.441	137.599
Stand Turap 2022 / Begroting 2023-2026	142.789	140.693	140.941	144.052	132.644

Mutatie inkomsten	1.125	4.577	5.230	3.389	4.955
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Mutaties per onderdeel	2022	2023	2024	2025	2026
A. Accresontwikkeling	-	1.534	1.534	1.534	1.534
B. Maatstaven en uitkeringsfactor	140	51	-652	-590	-535
C. Rijksbijdrage financieringssysteem	-	-	-	-	3.669
D. Nieuw verdeelstelsel gemeentefonds	-	2.724	4.083	2.335	1.580
E. Suppletie uitkering nieuwe verdeling	-	-	-	-	-1.415
F. BTW-compensatiefonds	864	260	260	260	260
G. Taakmutaties	121	8	5	-150	-138
	1.125	4.577	5.230	3.389	4.955

bedragen * € 1.000

A. Accresontwikkeling

Sinds de meicircularre 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. Voor de jaren 2022 tot en met 2025 is het volume deel bevroren. Bij de septembercircularre is er hierdoor alleen sprake van een aanpassing van het nominale deel ter compensatie van de loon- en prijsontwikkeling. Ten opzichte van de meicircularre is sprake van een verdere stijging van de lonen en prijzen waardoor het accres toeneemt. Voor Leidschendam-Voorburg gaat het om € 1,5 miljoen structureel.

Om rekening te houden met de effecten op de gemeentelijke begroting worden de extra inkomsten toegevoegd aan de stelpost ter compensatie van loonkosten (in verband met de nog lopende CAO onderhandelingen) en prijzen (voor mogelijke extra stijgingen waarmee geen rekening gehouden is in de begroting).

B. Ontwikkeling uitkeringsbasis en uitkeringsfactor

In basis wordt de algemene uitkering verdeeld via een bedrag per eenheid per maatstaf. Een maatstaf is een fysieke of demografische kenmerk van een gemeente, zoals aantal inwoners, oppervlakte land etc. In de septembercircularre zijn door het ministerie veel van de maatstaven geactualiseerd en bijgesteld op basis van de landelijke ontwikkeling. Dit vormt de basis voor de herziening van de uitkeringsfactor in die jaren. Samen met de lokale ontwikkeling van de maatstaven levert dit per saldo een voordeel op in 2022 en 2023. Vanaf 2024 is sprake van een nadeel doordat de landelijke groei op verschillende maatstaven groter is dan het lokale effect wat verwacht wordt.

C. Eenmalige rijksbijdrage financieringssysteem

Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe heeft het kabinet eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld in 2026. Daarvan wordt een bedrag van € 76 miljoen toegevoegd aan het BTW-compensatiefonds en komt € 924 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Voor Leidschendam-Voorburg betekent dit een incidentele meevaller van afgerond € 3,7 miljoen.

D. Nieuw verdeelstelsel gemeentefonds

Begin april zijn gemeenten geïnformeerd over de invoering van de nieuwe verdeling van de algemene uitkering per 1 januari 2023. In de meicircularre 2022 is het nieuwe verdeelmodel geactualiseerd en zijn de ramingen vanaf 2023 opgenomen op basis van het nieuwe verdeelstelsel.

Bij de analyse van de meicircularre resteerde een niet te verklaren effect in de overgang van het oude verdeelstelsel naar het nieuwe verdeelstelsel gemeentefonds. Na overleg met het ministerie van BZK en een externe specialist gemeentefonds blijkt dat er verschillen kunnen optreden door specifieke gemeentekennmerken. Daarnaast zijn de voor- en nadelen per gemeente gebaseerd op een andere

dataset dan de meicirculaire zelf. De door BZK bepaalde suppletie-uitkering wordt niet aangepast op deze ontwikkelingen. Dat resulteert in een voordeel, dat verwerkt wordt in de raming van de inkomsten uit het gemeentefonds.

E. Suppletie uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds

Ten aanzien van de herverdeeffecten is een ingroeipad van toepassing. Het maximale nadeel is hierbij bepaald op:

- 2023: maximaal € 7,50 nadeel per inwoner,
- 2024: maximaal € 22,50 nadeel per inwoner,
- 2025: maximaal € 37,50 nadeel per inwoner.

Met betrekking tot 2026 is aangegeven dat de invoering van het nieuwe model tijdig geëvalueerd zal worden en aan de hand van deze evaluatie besloten zal worden over het traject 2026 en verder. Het is toegestaan om de hieraan gekoppelde suppletie-uitkering, die het verschil tussen het berekende nadeel van € 56 en het nadeel uit het ingroeipad compenseert, ook op te nemen in 2026. Met de verwerking van het voordelige resterende effect van de herverdeling past het in een behoedzaam financieel beleid om de suppletie-uitkering niet langer op te nemen in 2026. De suppletie van € 1,4 miljoen vervalt hiermee in 2026.

F. BTW-compensatiefonds

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) bedraagt € 3,7 miljard in 2022. Als de gezamenlijke declaraties van gemeenten onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Jaarlijks bij de septembercirculaire wordt een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. Voor 2022 wordt de vrijval uit het BCF aan het gemeentefonds voorlopig geraamd op € 320,9 miljoen. Op basis van deze verwachting ontvangt Leidschendam-Voorburg een voorschot voor het jaar 2021 € 1,3 miljoen. In de begroting 2023-2026 is rekening gehouden met € 440.000 aan inkomsten uit vrijval van het BCF plafond waardoor sprake is van een voordeel van € 864.000.

Op basis van de afrekening over 2021 wordt de stelpost voor de jaren 2023-2026 verhoogd met een bedrag van € 260.000 tot € 700.000. Dit bedrag komt overeen met 50% van de werkelijke onderschrijding in 2021.

G. Taakmutaties

Taakmutaties	2022	2023	2024	2025	2026
Asiel (inburgering)	86	192	149	-	-
Participatie IPS Regeling	-	-44	-	-	-
SVB PGB trekkingsrechten	-	-106	-110	-115	-107
Centrale financiering GDI	-	-33	-34	-36	-33
Overige taakmutaties	35	-1	-	1	2
	121	8	5	-150	-138

bedragen * € 1.000

Asiel (inburgering)

In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers is afgesproken dat het Rijk voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 20, 40 en 30 miljoen. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden. Voor Leidschendam-Voorburg gaat het om respectievelijk € 86.000, € 192.000 en € 149.000. Deze middelen worden toegevoegd aan het budget inburgering.

Participatie IPS Regeling

Voor de Regeling vergoeding Individuele plaatsing en steun (IPS) voor de gemeentelijke doelgroep is afgesproken dat gemeenten de helft van de uitgaven van de subsidie bijdragen. Daarom wordt eenmalig een bedrag uit het gemeentefonds genomen. Dit programmageld is bestemd voor de inzet

van IPS trajecten voor de re-integratie van mensen met een ernstige psychische aandoening of een zogenoemde common mental disorder via een subsidieregeling. De uitname uit het gemeentefonds leidt voor Leidschendam-Voorburg tot een incidenteel nadelig effect van € 44.000 in 2023.

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten

De VNG en het ministerie van VWS zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit te nemen uit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het overeengekomen bedrag is gelijk aan de begrote uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet en de Wmo. Bovenstaande uitname leidt voor onze gemeente tot een structureel nadelig effect van circa € 110.000.

Bijdrage centrale financiering GDI

De financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 centraal onder gebracht bij het ministerie van BZK. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI. De centrale financiering wordt gerealiseerd door de structurele bijdragen van departementen en medeoverheden en een bijdrage uit de Werk Aan Uitvoering enveloppe op de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën (FIN). De uitname uit het gemeentefonds leidt voor Leidschendam-Voorburg tot een nadeel van circa € 35.000 structureel.